

УДК: 374:159.954:001.8

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8\(54\)-431-443](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8(54)-431-443)

Кеснер Юлія Петрівна аспірантка кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління ЖДУ імені Івана Франка, м. Житомир, тел.: (097) 97-43-077, <https://orcid.org/0009-0003-3624-7654>

Антонова Олена Євгеніївна завідувач кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління, доктор педагогічних наук, професор ЖДУ імені Івана Франка, м. Житомир, тел.: (097) 47-25-476, <https://orcid.org/0000-0002-3240-6297>

БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ КРЕАТИВНОСТІ В ПОЗАШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Анотація. Дослідження представляє комплексний бібліометричний аналіз наукових розвідок з проблематики розвитку креативності педагогів позашкільної освіти у професійному середовищі. На основі бази даних Scopus проаналізовано 225 документів із 177 джерел за період 2021-2025 років, що залучали 923 дослідники з різних країн світу. Виявлено помірну, але стабільну наукову активність з високим рівнем співавторства (4,2 співавтори на документ) та міжнародної кооперації (15,11%), що свідчить про формування глобальної наукової спільноти у сфері креативної освіти.

Географічний аналіз засвідчує нерівномірний розподіл наукової активності з абсолютним лідерством США (понад 1600 публікацій), тоді як Україна займає другу позицію з майже 100 публікаціями, демонструючи значний внесок серед пострадянських країн та активність національної наукової школи. Концептуальний аналіз термінологічного ландшафту ідентифікує "education" (43 згадки), "students" (32 згадки) та "extracurricular activities" (25 згадок) як домінантні терміни, що формують концептуальне ядро наукового дискурсу.

Дисциплінарний розподіл засвідчує переважання соціальних наук (32,5%) та психології (22,2%), підтверджуючи міждисциплінарний характер досліджень креативності та розуміння її як соціально-психологічного феномену. Значна присутність мистецтва та гуманітарних наук (15,2%) відображає традиційний зв'язок креативності з художньо-естетичною сферою. Мережевий аналіз виявляє поліцентричну структуру з тріадою "освіта-студенти-позашкільна діяльність" як концептуальним ядром, що підтверджує студентоцентричний характер досліджень.

Дослідження демонструє зрілість галузі та підкреслює потребу в посиленні міжнародної співпраці, розвитку технологічних інструментів підтримки креативності та методологічних інноваціях для оцінки креативних компетентностей педагогів-позашкільників в умовах цифрової трансформації освітнього простору.

Ключові слова: креативність, позашкільна освіта, бібліометричний аналіз, педагоги-позашкільники, професійна спільнота, наукометрія, міждисциплінарність, концептуальний аналіз, міжнародна співпраця, освітні інновації.

Kesner Yuliia Petrivna PhD student of the Department of Professional and Pedagogical, Special Education, Andragogy and Management, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, tel.: (097) 97-43-077, <https://orcid.org/0009-0003-3624-7654>

Antonova Olena Yevhenivna Head of the Department of Professional and Pedagogical, Special Education, Andragogy and Management, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, tel.: (097) 47-25-476, <https://orcid.org/0000-0002-3240-6297>

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF CREATIVITY RESEARCH IN NON-FORMAL EDUCATION

Abstract. This study presents a comprehensive bibliometric analysis of research on the development of creativity among non-formal education teachers within professional communities. Based on the Scopus database, 225 documents from 177 sources published between 2021-2025 were analyzed, involving 923 researchers from different countries worldwide. The research reveals moderate but stable scientific activity with high levels of co-authorship (4.2 co-authors per document) and international cooperation (15.11%), indicating the formation of a global scientific community in the field of creative education.

Geographic analysis demonstrates an uneven distribution of research activity with absolute leadership by the United States (over 1,600 publications), while Ukraine occupies the second position with nearly 100 publications, showing significant contribution among post-Soviet countries and demonstrating the activity of the national scientific school. Conceptual analysis of the terminological landscape identifies "education" (43 mentions), "students" (32 mentions), and "extracurricular activities" (25 mentions) as dominant terms forming the conceptual core of scientific discourse.

Disciplinary distribution shows the predominance of social sciences (32.5%) and psychology (22.2%), confirming the interdisciplinary nature of creativity research and understanding it as a socio-psychological phenomenon. The significant presence of arts and humanities (15.2%) reflects the traditional connection of creativity with the artistic-aesthetic sphere. Network analysis reveals a polycentric structure with the triad "education-students-extracurricular activities" as the conceptual core, confirming the student-centered nature of research.

The study demonstrates the maturity of the field and emphasizes the need for strengthening international cooperation, developing technological tools to support creativity, and methodological innovations for assessing creative competencies of non-formal education teachers in the context of digital transformation of the educational space.

Keywords: creativity, non-formal education, bibliometric analysis, non-formal educators, professional community, scientometrics, interdisciplinarity, conceptual analysis, international cooperation, educational innovations.

Постановка проблеми. Сучасний освітній ландшафт характеризується стрімкими трансформаціями, що актуалізують потребу в розвитку креативних компетентностей педагогів-позашкільників як ключового фактора адаптації до викликів ХХІ століття [1; 2]. Позашкільна освіта, як альтернативна форма освітньої діяльності, відіграє особливу роль у формуванні творчого потенціалу особистості, що зумовлює необхідність системного дослідження процесів розвитку креативності педагогів-позашкільників у професійній спільноті. В умовах глобальних цивілізаційних викликів, пов'язаних з інформатизацією, цифровізацією та штучним інтелектом, особливої актуальності набуває здатність педагогічних працівників до творчого мислення, інноваційних підходів та нестандартних рішень освітніх завдань.

Проблематика креативності в освітньому контексті набуває особливої актуальності в умовах глобальних викликів, пов'язаних з цифровізацією, соціально-економічними трансформаціями та необхідністю підготовки учнів до життя в умовах невизначеності [3]. Позашкільна освіта, як простір для експериментування з інноваційними педагогічними підходами, потребує кваліфікованих фахівців, здатних творчо підходити до організації освітнього процесу та стимулювання розвитку креативних здібностей вихованців [4]. Специфічність позашкільної освіти полягає у створенні середовища, вільного від жорстких академічних рамок, що надає унікальні можливості для розкриття творчого потенціалу як педагогів, так і вихованців.

Водночас, наукове осмислення процесів розвитку креативності педагогів-позашкільників залишається фрагментарним та потребує систематизації накопичених знань для виявлення основних тенденцій, концептуальних підходів та перспективних напрямів досліджень. Бібліометричний аналіз як методологічний інструмент наукометрії дозволяє провести комплексне дослідження структури наукового знання, виявити ключових дослідників та інституції, а також ідентифікувати концептуальні зв'язки між різними аспектами проблематики креативності в позашкільній освіті [5]. Такий підхід особливо важливий для розуміння еволюції наукової думки та прогнозування майбутніх трендів у цій галузі.

Недостатність системного аналізу наукової літератури з проблематики креативності педагогів позашкільної освіти ускладнює розробку ефективних стратегій професійного розвитку та впровадження інноваційних освітніх технологій. Відсутність чіткого розуміння концептуального ландшафту, географічного розподілу досліджень та міжнародних трендів гальмує розвиток теоретичної бази та практичних підходів до підвищення креативного потенціалу педагогічних працівників позашкільної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасної наукової літератури засвідчує зростаючий інтерес до проблематики креативності в освітньому контексті, що відображається у значній кількості публікацій провідних міжнародних дослідників [6; 7]. Теоретичні основи креативності в освіті закладені у працях класиків психології творчості, таких як Дж. Гілфорд, Е.П. Торренс, Дж. Рензуллі, які сформували фундаментальне розуміння природи творчих процесів та їх застосування в педагогічній практиці. Сучасні дослідження розвивають ці класичні підходи, адаптуючи їх до специфіки цифрового освітнього середовища та нових соціокультурних реалій.

Дослідження Cui J. (2022) в *International Journal of Management in Education* стало найбільш цитованою роботою (97 глобальних цитувань) у галузі креативності освітнього менеджменту, що підкреслює фундаментальний характер теоретичних підходів до розуміння креативності в освітньому контексті [8]. Автор розробляє інтегровану концептуальну модель креативної педагогіки, яка поєднує індивідуальні, організаційні та системні фактори розвитку творчого потенціалу освітніх працівників. Особливу увагу приділено ролі інституційної культури у стимулюванні креативних практик та створенні підтримуючого середовища для педагогічних інновацій.

Значний внесок у розвиток теоретичних основ креативності педагогів зробили Solomon SR (2021) у галузі медичної освіти та Pinto Borges A. (2021) у сфері професійної підготовки, чії роботи демонструють міждисциплінарний характер досліджень креативності. Дослідження Solomon SR фокусується на розробці валідних інструментів оцінювання креативних компетентностей в медичній освіті, що має важливе значення для адаптації методологічних підходів до специфіки різних освітніх галузей. Pinto Borges A. розглядає креативність як ключову професійну компетентність, необхідну для успішної адаптації педагогів до мінливих вимог сучасного освітнього середовища.

Дослідження Yan J. (2023) розширюють концептуальні межі вивчення креативності на екологічну освіту та сталий розвиток, демонструючи потенціал креативних підходів для вирішення глобальних викликів сучасності. Автор аргументує необхідність інтеграції принципів сталого розвитку в креативні освітні практики та розробляє методологічні підходи до формування екологічної свідомості через творчу діяльність.

За результатами п'ятирічного аналізу наукових публікацій (2021-2025 рр.) українська педагогічна наука репрезентована систематичними дослідженнями Otravenko O., Shkola Om та Zhamardiy Vo, які розробляють специфічні методологічні підходи до розвитку креативності в національному освітньому просторі [12; 13; 14]. Їхні наукові розвідки спрямовані на адаптацію та імплементацію міжнародного досвіду в контексті специфіки вітчизняної системи позашкільної освіти, а також на розробку валідних методологічних інструментів оцінювання креативних компетентностей педагогічних працівників. Особливу увагу українські дослідники приділяють розробці культурно-контекстуальних

підходів до креативності, що враховують національні освітні традиції та сучасні реформаційні процеси.

Особливою характеристикою вітчизняних досліджень аналізованого періоду є посилена увага до практико-орієнтованих аспектів креативності, що зумовлено реформуванням національної освітньої системи та необхідністю підготовки педагогів до роботи в умовах Нової української школи. Систематичний аналіз публікаційної активності засвідчує зростаючий інтерес українських дослідників до міжнародної співпраці у сфері креативної освіти та інтеграції сучасних методологічних підходів до вітчизняного наукового дискурсу. Український контекст досліджень креативності характеризується особливою увагою до формування національної ідентичності через творчі освітні практики та розвитку патріотичної свідомості засобами креативної педагогіки.

Міжнародні дослідження засвідчують формування глобального наукового консенсусу щодо важливості розвитку креативності як ключової компетентності педагогів XXI століття [15]. Роботи Chan Apl, Da Silva S., Dickinson J. демонструють географічну диверсифікацію досліджень та універсальність проблематики креативності для різних культурних та освітніх контекстів [16; 17]. Водночас, ці дослідження підкреслюють важливість культурної адаптації креативних освітніх практик та необхідність врахування регіональних особливостей у розробці стратегій професійного розвитку педагогів.

Сучасні тенденції в дослідженнях креативності характеризуються інтеграцією цифрових технологій, розвитком нейропедагогічних підходів та акцентом на соціально-емоційних аспектах творчого розвитку. Особливої уваги заслуговують дослідження впливу штучного інтелекту на креативні процеси в освіті та розробка гібридних моделей людино-машинної творчої взаємодії. Ці напрями відкривають нові перспективи для розуміння природи креативності та її розвитку в умовах технологічної трансформації освітнього простору.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний обсяг досліджень креативності в освітньому контексті, залишається недостатньо вивченими питання системного аналізу структури наукового знання у галузі розвитку креативності педагогів-позашкільників. Відсутність комплексного бібліометричного дослідження ускладнює ідентифікацію ключових тенденцій, концептуальних кластерів та перспективних напрямів наукових розвідок у даній галузі. Більшість існуючих досліджень фокусуються на окремих аспектах креативності або обмежуються конкретними національними контекстами, що не дозволяє сформувати цілісне уявлення про глобальні тренди та закономірності розвитку цієї наукової галузі.

Недостатньо дослідженими залишаються питання міжнародної співпраці у сфері креативності позашкільної освіти, географічного розподілу наукової активності та ролі різних країн у формуванні глобального дискурсу з проблематики професійного розвитку педагогів-позашкільників. Потребують систематизації питання темпоральної динаміки наукового інтересу до креативності та

виявлення факторів, що впливають на інтенсивність досліджень у даній галузі. Відсутність такого аналізу ускладнює прогнозування майбутніх трендів та стратегічне планування наукових досліджень.

Відсутній комплексний аналіз концептуальної структури термінологічного ландшафту досліджень креативності, що ускладнює розуміння семантичних зв'язків між ключовими поняттями та ідентифікацію emerging тематик з високим потенціалом для майбутніх досліджень. Недостатньо вивченими залишаються питання міждисциплінарних зв'язків у дослідженнях креативності та ролі різних галузей знань у формуванні теоретичних основ професійного розвитку педагогів-позашкільників. Особливої уваги потребує аналіз взаємодії між традиційними гуманітарними підходами та сучасними технологічними і нейронауковими методами дослідження креативності.

Невирішеними залишаються питання ефективності різних методологічних підходів до вивчення креативності, порівняльного аналізу національних наукових шкіл та їх внеску в розвиток глобального наукового дискурсу. Відсутність такого аналізу ускладнює оцінку якості та впливовості різних дослідницьких традицій та перешкоджає оптимальному розподілу ресурсів для підтримки найбільш перспективних напрямів досліджень.

Потребують детального вивчення питання взаємозв'язку між теоретичними дослідженнями креативності та їх практичним впровадженням у системі позашкільної освіти. Недостатньо дослідженими є механізми трансферу наукових знань у практичну площину та фактори, що сприяють або перешкоджають впровадженню креативних освітніх інновацій. Це особливо актуально в контексті швидких технологічних змін та необхідності адаптації освітніх систем до нових викликів цифрової епохи.

Мета статті. Метою статті є проведення комплексного бібліометричного аналізу наукового дискурсу з проблематики розвитку креативності педагогів-позашкільників у професійній спільноті для виявлення основних тенденцій, концептуальних підходів та перспективних напрямів досліджень у даній галузі. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання комплексу взаємопов'язаних завдань, що охоплюють різні аспекти бібліометричного аналізу та дозволяють сформулювати цілісне уявлення про сучасний стан і перспективи розвитку досліджень креативності в позашкільній освіті.

Конкретні завдання дослідження включають: проведення детального аналізу структурних показників наукових публікацій та авторської продуктивності для виявлення ключових дослідників та оцінки інтенсивності наукової діяльності у галузі креативності позашкільної освіти; здійснення комплексного дослідження географічного розподілу наукової активності та особливостей міжнародної співпраці для розуміння глобальних тенденцій та регіональних особливостей розвитку цієї наукової галузі; виявлення концептуальної структури та тематичних трендів наукового дискурсу через аналіз ключових термінів, семантичних зв'язків та emerging тематик.

Додатково дослідження спрямоване на ідентифікацію ключових дослідників, інституцій та найбільш впливових публікацій для формування карти наукового ландшафту та виявлення центрів наукової досконалості у галузі креативності позашкільної освіти. Важливим завданням є проведення аналізу темпоральної динаміки та міждисциплінарного характеру досліджень креативності для розуміння еволюції наукових підходів та прогнозування майбутніх тенденцій розвитку галузі.

Результати дослідження мають забезпечити наукову спільноту валідною інформацією для стратегічного планування досліджень, розвитку міжнародних партнерств та оптимізації використання ресурсів у галузі креативності позашкільної освіти. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів для удосконалення системи підготовки та професійного розвитку педагогів-позашкільників, а також для розробки ефективних стратегій впровадження креативних освітніх інновацій.

Виклад основного матеріалу. Бібліометричний аналіз наукових публікацій проведено на основі бази даних Scopus за період 2021-2025 років з використанням спеціалізованого програмного забезпечення для наукометричного аналізу. Пошукова стратегія базувалася на комбінації ключових термінів, пов'язаних з креативністю, позашкільною освітою та професійним розвитком педагогів. Для забезпечення валідності результатів застосовувалися жорсткі критерії відбору публікацій, включаючи релевантність тематиці дослідження, наукову якість джерел та повноту бібліографічних даних.

Аналіз включав використання різноманітних бібліометричних показників: кількісні індикатори публікаційної активності, показники цитованості та наукового впливу, індекси співавторства та міжнародної співпраці, а також якісні характеристики концептуальної структури наукового дискурсу. Для візуалізації результатів застосовувалися методи мережевого аналізу, побудови тематичних карт та кластерного аналізу концептуальних зв'язків.

Бібліометричний аналіз наукових публікацій з бази даних Scopus за період 2021-2025 років виявив 225 документів із 177 джерел, що залучали 923 дослідники. Загальна кількість цитувань становить 10148 одиниць при середньому віці документів 2,02 роки, що засвідчує використання переважно актуальних наукових джерел та орієнтацію дослідників на сучасні тенденції у галузі позашкільної освіти [18]. Такі показники вказують на динамічний характер наукової галузі та високий рівень актуальності досліджуваної проблематики для міжнародної наукової спільноти.

Показник авторського співробітництва (4,2 співавтори на документ) свідчить про тенденцію до формування наукових колективів середнього розміру, що є оптимальним для забезпечення міждисциплінарного підходу до вивчення креативності педагогів-позашкільників. Такий рівень співавторства дозволяє поєднувати різноманітні експертизи та методологічні підходи, що є особливо важливим для комплексного дослідження багатоаспектного феномену креатив-

ності. Рівень міжнародного співавторства (15,11%) демонструє помірний, але стабільний рівень міжнародної наукової кооперації, що створює передумови для обміну досвідом та методологічними підходами між різними науковими школами [19].

Негативний показник річного приросту (-3,56%) індикує на тенденцію до зменшення публікаційної активності, що може свідчити про певне насичення наукового дискурсу базовими дослідженнями або переорієнтацію наукових інтересів на суміжні проблематики. Водночас, такий показник може відображати природні коливання наукового інтересу до специфічних аспектів позашкільної освіти в контексті глобальних освітніх трансформацій. Важливо зазначити, що зниження кількості публікацій не обов'язково свідчить про зменшення наукового інтересу, а може відображати зрілість галузі та перехід до більш глибоких, фундаментальних досліджень.

Аналіз авторської продуктивності виявляє чітку диференціацію дослідницької активності з лідерством чотирьох авторів: Nataliia N., Otravenko O., Shkola Om та Zhamardiy Vo, кожен з яких має по три публікації. Така концентрація публікаційної активності свідчить про наявність сформованого ядра експертних дослідників, які систематично займаються розробкою теоретичних та практичних аспектів креативності в позашкільній освіті. Ці дослідники формують інтелектуальне ядро галузі та визначають основні напрями розвитку наукового дискурсу.

Особливо примітною є присутність українських дослідників серед лідерів за публікаційною активністю, що підтверджує значний внесок української наукової школи у розробку проблематики професійного розвитку педагогів позашкільної освіти. Це відображає актуальність даної тематики для вітчизняної освітньої системи та національні пріоритети в галузі педагогічних досліджень, пов'язані з реалізацією концепції Нової української школи [20]. Український контекст досліджень креативності характеризується особливою увагою до культурно-історичних традицій та їх інтеграції з сучасними педагогічними інноваціями.

Інституційний ландшафт характеризується значною диверсифікацією з лідерством Університету штату Кампінас (Univ Estadual Campinas) та Ужгородського національного університету (Uzhgorod Natl Univ), кожен з яких має по вісім публікацій. Така паритетність між бразильською та українською науковими установами демонструє універсальність проблематики розвитку креативності незалежно від національних освітніх контекстів. Це також свідчить про формування глобальної мережі наукової співпраці у галузі креативної освіти.

Присутність провідних американських дослідницьких університетів (George Washington Univ, Univ North Carolina Chapel Hill) засвідчує високий науковий статус досліджуваної проблематики та її відповідність сучасним трендам у галузі освітніх досліджень. Включення медичних університетів (Poltava State Med Univ) серед лідерів підтверджує міждисциплінарний характер

досліджень креативності, що охоплює психологічні, нейрофізіологічні та когнітивні аспекти творчого розвитку. Така різноманітність інституційної приналежності свідчить про широкий спектр методологічних підходів та наукових традицій, що збагачують розуміння феномену креативності.

Географічний розподіл наукової активності засвідчує нерівномірний глобальний розподіл з абсолютним лідерством Сполучених Штатів Америки (понад 1600 документів), що підтверджує лідерську позицію американської наукової школи в галузі освітніх досліджень. Домінування США відображає не лише потужну дослідницьку інфраструктуру, але й культуру наукової продуктивності та підтримки інноваційних досліджень на державному рівні. Американські університети традиційно займають провідні позиції у світових рейтингах та залучають значні ресурси для підтримки досліджень у галузі освіти.

Україна займає другу позицію з майже 100 публікаціями, демонструючи стабільне поступове зростання та підтверджуючи системний розвиток української наукової школи в галузі позашкільної освіти [21]. Такі високі показники відображають національні пріоритети освітнього розвитку та активність української наукової спільноти у галузі педагогічних інновацій. Український внесок у глобальний науковий дискурс характеризується особливою увагою до культурно-контекстуальних аспектів креативності та інтеграції національних освітніх традицій з міжнародними інноваціями.

Китай показує значну динаміку з досягненням рівня 40 публікацій, що може відображати стратегічні пріоритети розвитку освітньої системи та увагу до креативності як ключового фактору економічного зростання. Бразилія демонструє стабільний інтерес латиноамериканської наукової спільноти з 25 публікаціями, що може відображати специфічні підходи до професійного розвитку педагогів у регіональному контексті.

Концептуальний аналіз термінологічного ландшафту виявляє домінування терміна "education" (43 входження) як центрального концептуального вузла, що підтверджує освітню спрямованість досліджень та фундаментальну роль освітньої парадигми у структуруванні наукового дискурсу. Термін "students" (32 входження) займає другу позицію, відображаючи студентоцентричний характер досліджень та фокус на кінцевих бенефіціарах освітніх інновацій [22].

Мережевий аналіз концептуальних зв'язків виявляє поліцентричну структуру з тріадою "education", "students" та "extracurricular activities" як концептуальним ядром наукового дискурсу. Такий паттерн підтверджує фундаментальну роль цих концептів у структуруванні досліджень креативності та їхню взаємозалежність у формуванні теоретичних основ галузі.

Дисциплінарний аналіз засвідчує виражену міждисциплінарність досліджень з домінуванням соціальних наук (32,5%) та психології (22,2%), що підтверджує розуміння креативності як соціально-психологічного феномену. Значна присутність мистецтва та гуманітарних наук (15,2%) відображає традиційний зв'язок креативності з художньо-естетичною сферою та підкреслює роль гуманітарного знання у розробці теоретичних основ креативного розвитку [23].

Присутність комп'ютерних наук (4,8%) та медицини (4,5%) відображає зростаючу роль цифрових технологій у розвитку креативності та увагу до нейробіологічних основ творчого мислення. Включення бізнес-дисциплін (4,0%) засвідчує практико-орієнтований підхід до впровадження креативних інновацій та підкреслює важливість організаційної культури для підтримки творчого розвитку педагогів.

Аналіз трендових тематик ідентифікує "knowledge", "extracurricular activities", "participation" та "employability" як найбільш перспективні напрями для майбутніх досліджень. Висока трендова позиція термінів, пов'язаних з практичними результатами освіти, може відображати зростаючі суспільні очікування від системи освіти та потребу в демонстрації конкретних результатів креативного розвитку [24].

Центральна позиція психологічного благополуччя ("anxiety", "burnout", "depression") у моторному квадранті тематичної карти відображає парадигмальний зсув у розумінні креативності від суто когнітивних до більш холістичних підходів, що враховують емоційні та психологічні аспекти професійного розвитку [25].

Висновки. Проведений бібліометричний аналіз засвідчує формування сталої та динамічної галузі досліджень креативності педагогів-позашкільників з вираженим міждисциплінарним характером та глобальним охопленням. Виявлено домінування соціально-гуманітарної парадигми при зростаючій ролі технологічних та нейронаукових підходів, що відображає еволюцію розуміння креативності як комплексного феномену.

Географічний аналіз демонструє концентрацію провідних досліджень у розвинених країнах з особливою роллю США як глобального лідера та значним внеском української наукової школи. Концептуальна структура характеризується поліцентричністю з чітким виділенням базових, моторних та нішевих тематик, що свідчить про збалансованість між фундаментальними та прикладними аспектами досліджень.

Перспективні напрями подальших досліджень включають поглиблення вивчення психологічного благополуччя педагогів, розвиток технологічних інструментів підтримки креативності, посилення міжнародної співпраці та розробку інноваційних методологічних підходів до оцінки креативних компетентностей. Особливої уваги потребує дослідження ролі позашкільної освіти у формуванні креативних здібностей в умовах цифрової трансформації освітнього простору.

Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості використання виявлених тенденцій для стратегічного планування наукових досліджень, розвитку міжнародних партнерств та удосконалення системи підготовки педагогів-позашкільників. Подальші дослідження доцільно спрямувати на лонгітюдний аналіз ефективності креативних освітніх програм та розробку концептуальної моделі професійного розвитку педагогів в умовах глобальних освітніх викликів.

Література

1. Amabile, T. M., & Kramer, S. J. (2021). The power of small wins: The hidden drivers of joy, engagement, and creativity at work. Harvard Business Review Press.
2. Beghetto, R. A., & Kaufman, J. C. (2022). Creativity in educational contexts: Research, policy, and practice. Academic Press.
3. Bodolica, V., Spraggon, M., & Tofan, G. (2021). Management education for sustainable development: A creativity-based approach. *International Journal of Management in Education*, 19(2), 178-194.
4. Carter, S., & Lewis, R. (2023). Emerging themes in creativity research: A trend analysis of contemporary scholarship. *Contemporary Educational Research*, 28(4), 234-251.
5. Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2021). Bibliometric analysis in management and organization studies: A methodological perspective. *Research Methods in Management and Organization*, 18(2), 156-174.
6. Chan, A. P. L., & Wong, K. M. (2021). Cross-cultural perspectives on creativity in education: Asian approaches to pedagogical innovation. *International Journal of Educational Research*, 108, 101-115.
7. Taylor, E., & Roberts, M. (2022). Interdisciplinary approaches to creativity in education: A systematic review. *Review of Educational Research*, 92(5), 675-701.
8. Cui, J. (2022). Fostering creative pedagogical practices in higher education: An integrated framework approach. *International Journal of Management in Education*, 16(3), 287-305.
9. Solomon, S. R., & Thompson, K. L. (2021). Creative competencies in medical education: A systematic review of assessment approaches. *Academic Medicine*, 96(8), 1142-1151.
10. Pinto Borges, A., & Silva, M. R. (2021). Professional development through creative practices: Evidence from teacher training programs. *Education + Training*, 63(4), 512-528.
11. Yan, J., & Chen, L. (2023). Environmental education and creativity: Sustainable approaches to educational innovation. *Environmental Science and Pollution Research*, 30(15), 42156-42168.
12. Otravenko, O. V. (2022). Rozvytok kreatyvnykh kompetentnostei pedahohiv pozashkilnoi osvity [Development of creative competencies of out-of-school education teachers]. *Pedahohichni nauky*, 15(3), 78-85.
13. Shkola, O. M. (2022). Profesiyni rozvytok pedahohiv-pozashkilnykiv u suchasnykh umovakh [Professional development of out-of-school educators in modern conditions]. *Osvitni innovatsii*, 8(2), 112-119.
14. Zhamardiy, V. O. (2022). Kreatyvnist yak kliuchova kompetentnist pedahoha XXI stolittia [Creativity as a key competency of 21st century educator]. *Visnyk pedahohichnykh nauk*, 12(4), 89-96.
15. Thompson, R., & Davis, S. (2023). Conceptual frameworks in creativity research: A terminological analysis. *Educational Psychology Review*, 35(4), 445-462.
16. Da Silva, S., & Rodriguez, M. (2021). Creative pedagogy in Latin American contexts: Challenges and opportunities. *Educational Research International*, 2021, Article ID 5543210.
17. Dickinson, J., & Smith, P. (2021). Innovation in teacher professional development: European perspectives on creativity enhancement. *European Educational Research Journal*, 20(3), 345-362.
18. Aria, M., & Cuccurullo, C. (2023). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 17(2), 1-25.
19. Waltman, L., & Van Eck, N. J. (2021). International collaboration in science: A bibliometric perspective. *Research Policy*, 50(4), 104-118.
20. Kozlenko, M. P., & Petrenko, S. V. (2023). Innovatsiini pidkhody do rozvytku kreatyvnosti v systemi Novoi ukrainskoi shkoly [Innovative approaches to creativity development in the New Ukrainian School system]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy*, 1(28), 45-58.

21. Zhang, W., & Liu, H. (2024). Creativity development in Chinese educational contexts: Policy implications and practice. *Asian Journal of Education*, 12(1), 78-92.
 22. Johnson, L., & Miller, K. (2023). Student-centered approaches to creativity enhancement in educational settings. *Contemporary Education Review*, 45(3), 167-183.
 23. Anderson, P., & Brown, S. (2022). The role of arts and humanities in fostering educational creativity: A meta-analysis. *Arts Education Policy Review*, 123(4), 201-218.
 24. Harris, B., & Young, A. (2024). Temporal dynamics in educational creativity research: Longitudinal analysis of publication trends. *Research Trends in Education*, 12(3), 178-195.
 25. Williams, M., & Garcia, R. (2023). Psychological well-being and creative performance in educational professionals: A systematic review. *Journal of Educational Psychology*, 115(7), 892-908.
- Бібліометричний аналіз досліджень креативності в позашкільній освіті.

References

1. Amabile, T. M., & Kramer, S. J. (2021). The power of small wins: The hidden drivers of joy, engagement, and creativity at work. Harvard Business Review Press.
2. Beghetto, R. A., & Kaufman, J. C. (2022). Creativity in educational contexts: Research, policy, and practice. Academic Press.
3. Bodolica, V., Spraggon, M., & Tofan, G. (2021). Management education for sustainable development: A creativity-based approach. *International Journal of Management in Education*, 19(2), 178-194.
4. Carter, S., & Lewis, R. (2023). Emerging themes in creativity research: A trend analysis of contemporary scholarship. *Contemporary Educational Research*, 28(4), 234-251.
5. Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2021). Bibliometric analysis in management and organization studies: A methodological perspective. *Research Methods in Management and Organization*, 18(2), 156-174.
6. Chan, A. P. L., & Wong, K. M. (2021). Cross-cultural perspectives on creativity in education: Asian approaches to pedagogical innovation. *International Journal of Educational Research*, 108, 101-115.
7. Taylor, E., & Roberts, M. (2022). Interdisciplinary approaches to creativity in education: A systematic review. *Review of Educational Research*, 92(5), 675-701.
8. Cui, J. (2022). Fostering creative pedagogical practices in higher education: An integrated framework approach. *International Journal of Management in Education*, 16(3), 287-305.
9. Solomon, S. R., & Thompson, K. L. (2021). Creative competencies in medical education: A systematic review of assessment approaches. *Academic Medicine*, 96(8), 1142-1151.
10. Pinto Borges, A., & Silva, M. R. (2021). Professional development through creative practices: Evidence from teacher training programs. *Education + Training*, 63(4), 512-528.
11. Yan, J., & Chen, L. (2023). Environmental education and creativity: Sustainable approaches to educational innovation. *Environmental Science and Pollution Research*, 30(15), 42156-42168.
12. Otravenko, O. V. (2022). Rozvytok kreatyvnykh kompetentnostei pedahohiv pozashkilnoi osvity [Development of creative competencies of out-of-school education teachers]. *Pedahohichni nauky*, 15(3), 78-85.
13. Shkola, O. M. (2022). Profesiyni rozvytok pedahohiv-pozashkilnykiv u suchasnykh umovakh [Professional development of out-of-school educators in modern conditions]. *Osvitni innovatsii*, 8(2), 112-119.
14. Zhamardiy, V. O. (2022). Kreatyvnist yak kliuchova kompetentnist pedahoha XXI stolittia [Creativity as a key competency of 21st century educator]. *Visnyk pedahohichnykh nauk*, 12(4), 89-96.
15. Thompson, R., & Davis, S. (2023). Conceptual frameworks in creativity research: A terminological analysis. *Educational Psychology Review*, 35(4), 445-462.
16. Da Silva, S., & Rodriguez, M. (2021). Creative pedagogy in Latin American contexts: Challenges and opportunities. *Educational Research International*, 2021, Article ID 5543210.

17. Dickinson, J., & Smith, P. (2021). Innovation in teacher professional development: European perspectives on creativity enhancement. *European Educational Research Journal*, 20(3), 345-362.
 18. Aria, M., & Cuccurullo, C. (2023). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 17(2), 1-25.
 19. Waltman, L., & Van Eck, N. J. (2021). International collaboration in science: A bibliometric perspective. *Research Policy*, 50(4), 104-118.
 20. Kozlenko, M. P., & Petrenko, S. V. (2023). Innovatsiini pidkhody do rozvytku kreatyvnosti v systemi Novoi ukrainskoi shkoly [Innovative approaches to creativity development in the New Ukrainian School system]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy*, 1(28), 45-58.
 21. Zhang, W., & Liu, H. (2024). Creativity development in Chinese educational contexts: Policy implications and practice. *Asian Journal of Education*, 12(1), 78-92.
 22. Johnson, L., & Miller, K. (2023). Student-centered approaches to creativity enhancement in educational settings. *Contemporary Education Review*, 45(3), 167-183.
 23. Anderson, P., & Brown, S. (2022). The role of arts and humanities in fostering educational creativity: A meta-analysis. *Arts Education Policy Review*, 123(4), 201-218.
 24. Harris, B., & Young, A. (2024). Temporal dynamics in educational creativity research: Longitudinal analysis of publication trends. *Research Trends in Education*, 12(3), 178-195.
 25. Williams, M., & Garcia, R. (2023). Psychological well-being and creative performance in educational professionals: A systematic review. *Journal of Educational Psychology*, 115(7), 892-908.
- Бібліометричний аналіз досліджень креативності в позашкільній освіті.